

Dysgu Peirianyddol

Cyflwyniad i algorithmau dysgu peirianyddol yn R a Python

Alun Owen

B.Sc. Traethawd Blwyddyn 3

Yr Ysgol Mathemateg Caerdydd

Diolchadau

Cynnwys

1	Cyflwyniad	4
1.1	Beth yw Dysgu Peiranyddol	4
1.1.1	Dysgu dan Oruchwyliaeth	5
1.1.2	Dysgu heb Oruchwyliaeth	5
1.1.3	Eraill	6
1.2	Pam	6
1.2.1	Be sydd yna yn barod?	6
1.2.2	Pam Cymraeg?	7
1.3	Strwythur	8
2	Clystyru k-cymedr	9
2.1	Cefndir	9
2.2	Sut mae Clystyru K -cymedr yn gweithio?	9
2.2.1	Y Dull	9
2.2.2	Yr Algorithm	11
2.2.3	Sut i ddarganfod y k orau?	11
2.3	Tiwtorial yn R	13
2.4	Tiwtorial yn python	17
3	Atchweliad Logistaidd	21
3.1	Cefndir	21
3.2	Sut mae atchweliad logistaidd yn gweithio?	22
3.2.1	Yr Algorithm	23
3.3	Tiwtorial yn R	24
3.4	Tiwtorial yn Python	27
4	Termau	30

Rhestr Ddarluniau

2.1	Cyn ac ar ôl clystyru k -cymedr.	9
2.2	Enghraifft o set cychwynol ar gyfer clystyru.	10
2.3	Enghraifft o blot o k yn erbyn y cyfanswm swm o sgwariau	12
2.4	Enghraifft o dendogram	12
2.5	Enghraifft o ddata da i cael ei clystyru.	18
2.6	Sut ddylsa eich graff edrych gyda 3 clystwr.	19
2.7	Sut ddylsa eich graff edrych gyda 6 clystwr.	20
3.1	Enghraifft o atchweliad logistaidd.	21
3.2	Enghraifft o atchweliad logistaidd gyda labelau.	22
3.3	Enghraifft o atchweliad llinol i ein data.	22

Pennod 1

Cyflwyniad

Mi fyddwn yn ysgrifennu fy mhrosiect blwyddyn ddiwethaf am dan algorithmau dysgu peirianyddol ag sut i'w defnyddio yn R ac Python. Fydd y prosiect yn cael ei ysgrifennu drwy gyfrwn Gymraeg. Mi fyddwn yn creu traethawd a gwefan i gyfathrebu gwybodaeth am yr algorithmau. Dwi am ysgrifennu am glystyru *k*-cymedr, atchweliad logistaidd ag

Bydd y tiwtorialau yn cael ei ddangos drwy'r ieithoedd rhaglennu Python ag R, gan taw nhw yw'r ddwy iaith fwyaf poblogaidd yn dysgu peirianyddol a gwyddor data yn ôl arolwg Kaggle nol yn 2018 [1]. Mae hefyd ganddynt trwyddedau am ddim, sy'n bwysig ar gyfer hygrychedd.

1.1 Beth yw Dysgu Peirianyddol

Yn syml, dysgu peirianyddol yw algorithm i optimeiddio rhyw feini prawf gan ddefnyddio data. Mae rhain yn cynnwys model wedi'i ddiffinio o rhai paramedrau mesuradwy, a'r darn dysgu fydd i optimeiddio gyda pharch tuag at y paramedrau hyn. Gall y model fod yn un disgrifiadol o'r data, neu un sy'n rhagfynegi rhyw agwedd o'r data. Mae dysgu peirianyddol yn defnyddio ystadegaeth i adeiladu'r modelau mathemategol, ac mae cyfrifiadureg yn edrych mwy i mewn i effeithiolrwydd y proses.[13]

Dydi dysgu peirianyddol ddim yn faes newydd, mae wedi bod o gwmpas ers y 50au pan wnaeth Arthur Samuel o IBM creu rhaglen ar y cyfrifiadur i chwarae'r gem 'checkers'. Yr amser hwn cafodd y term ei bathu. Yna drwy ddatblygiadau technolegol diweddar, mae posibilrwyddau o ddysgu peirianyddol bron yn ddiddiwedd. Ers cael ei sefydlu yn y 50au, cymerodd tan 1997 i ddatblygu rhaglen a all guro'r chwaraewr gwyddbwyll orau yn y byd. Nid yn unig yw dysgu peirianyddol yn cael ei ddefnyddio i greu rhaglenni gemau, mae nawr yn cael ei ddefnyddio ym mhob math o raglenni.

Mae sylfaeni ddysgu peirianyddol yn cael eu defnyddio yn prosesu iaith naturiol. Mae'r prosesau yma yn cael ei ddefnyddio i wneud ffwythiannau megis adnabod lleferydd, creu tecst i leferydd a chyfieithiad peirianyddol. Yn ogystal mae dysgu peirianyddol yn cael ei ddefnyddio i brosesu lluniau, mae'r defnydd yma'n cael ei weld yn aml gyda systemau anabod wynebaw.

Mae dysgu peiranyddol yn is-set o ddeallusrwydd artiffisial. Mae deallusrwydd artiffisial wedi tyfu yn esbonyddol yn ddiweddar gydag dysgu peiranyddol. Mae deallusrwydd artiffisial yn y newyddion drwy'r adeg oherwydd datblygiadau parhaus. Yn ddiweddar rydym wedi gweld moduron heb yrrwr, roboteg glyfar, a 'chat bots'.

Catégorieiddiwn algorithmau dysgu peiranyddol i ddwy fath - dysgu o dan orchwyliaeth, a dysgu heb orchwyliaeth. Maent yn wahanol yn eu pwrpas a'u dulliau.

1.1.1 Dysgu dan Oruchwyliaeth

Gadewch i'n data for nifer o barau o bwyntiau (\mathbf{x}_i, y_i) . Yn y fan hyn mae $y_i \in \alpha$ yn cael ei alw yn labeli, gall y labelau yma fod yn arwahanol neu ddi-dor. Fydd $\mathbf{x}_i \in \beta$ yn fector gyda gwerthoedd ar gyfer priodweddau gwahanol. Y nod ar gyfer dysgu dan oruchwyliaeth yw dysgu'r mapiad o \mathbf{x} i y gan ddefnyddio'r set ymarfer.[16]

Gwnawn hyn trwy hollti'r data i mewn i set ymarfer a set prawf, lle mae'n bwysig i dybio pob pâr wedi'i samplu'n annibynnol a'i dosbarthu o ddosraniad dros $\alpha \times \beta$. Defnyddiwn y set ymarfer i rhedeg yr algorithm dysgu peiranyddol a chanfod y mapiad. Defnyddiwn y set prawf er mwyn gwirio'r mapiad hyn. Fel arfer defnyddiwn tua 70% o'r data fel y set ymarfer, a'r 30% gweddill fel y set prawf, er taw tra-baramedr (hyper-parameter) yr hon ac felly gellid ei ddewis.

Mae'r ffurf wahanol o ddysgu dan oruchwyliaeth yn cael ei rhannu i ddau faes yn ôl sut fath o ddata sydd gennym. Os yw'r label yn data arwahanol, mae gennym ddosbarthiad (classification). Os yw'r label yn data di-dor, mae gennym atchweliad (regression). Mae yna lwyth o wahanol fathau o ddosbarthiadau ag atchweliadau; dyma ambell o enghreifftiau ohonynt:

Dosbarthiad:

- Coed penderfyniadau
- Dosbarthiad naïf Bayes
- K cymydog agosaf

Atchweliad:

- Atchweliad logistaidd
- Atchweliad llinol
- Atchweliad Poisson

1.1.2 Dysgu heb Oruchwyliaeth

Gadewch i'n data fod $X = (x_1, \dots, x_n)$ dynodi n enghreifft lle mae $x_i \in \gamma$ ag $i \in \{1, \dots, n\}$. Tybiwn fod yr enghreifftiau x_i wedi'i samplu'n annibynnol a'i dosbarthu o ddosraniad unfath ar γ . Y nod o ddysgu heb oruchwyliaeth yw amcangyfrif dwysedd o'r dosraniad ar γ . [16]

Mae'r fatha boblogaidd o ddysgu heb oruchwyliaeth yn cymryd ffurf wannach o'r syniad hyn. Dyma ambell i enghraifft ar ffurfiau gwahanol o ddysgu heb oruchwyliaeth:

- Clystyru
- Lleihad dimensiwn
- Model Markov cudd

1.1.3 Eraill

Mae dysgu dan oruchwyliaeth rannol yn cymryd priodweddau o'r ddwy ffordd o ddysgu. Y ffurf fwyaf traddodiadol o hyn yw cael data wedi'i labelu a data heb ei labelu ac yno dilyn proses human ddysgu.

1.2 Pam

1.2.1 Be sydd yna yn barod?

Adnodd	Awdur	
Cwrs 'Cyfrifiadureg ar gyfer Mathemateg' yn Python	Dr Vince Knight a Dr Geraint Palmer	
Cyrsiau allgyrsiol yn Scratch, HTML, CSS ag Python	Code Club	
Adnoddau ar lawer o testynau wahanol yn cyfrifiadureg	Technocamps	
Cwrs mewn sgiliau ymchwil cyfrifiadurol	Dr Geraint Palmer	
Gwybodath ar gydrannau pwysicaf technolegau iaith	Uned technoleg iaith Prifysgol Bangor a Cymen Cyf.	
ap Botio i hybu rhaglennu i plant	Tinopolis	
Enghreifftiau a thiworialau o cynnyrch technolegau iaith	Uned technoleg iaith Prifysgol Bangor a Cymen Cyf.	
Tiworialau Python	Dr Geraint Palmer a Stephanie Jones	
Nodiadau agored am algebra llinol	Dr Alun Morris	
Amrhyw o adnoddau Mathemategol yn dilyn cwricwla CBAC	Dr Gareth Evans	W

Mae'r tabl uchod wedi'i rhannu i adnoddau codio Cymraeg ag i adnoddau Mathemategol Cymraeg. Fel gwelwn yn ebrwydd, mae'r nifer o adnoddau codio yn llawer fwy nag rheina o adnoddau mathemategol. Mae'r adnodd [7] yn cychwyn da i unrhyw un sydd gyda diddordeb o gychwyn codio yn Python, mae'n defnydd gwych ar gyfer myfyrwyr Mathemateg israddedig gan ei fod yn benodol i Fathemateg. Yn ogystal i'r cwrs yma mae gennym hefyd bach o gyflwyniad i Python ar y wefan Sgiliau Ymchwil Ailhyndhychiadwy [8], eb bod hyn yn canolbwyntio mwy ar sgiliau fwy eang megis rheolaeth fersiwn a datblygu meddalwedd ymchwil.

Gwelwn yn ogystal fod yna adnoddau ar gyfer rhaglennu yn Python yn Gymraeg ar gael ar YouTube. Ar sianel Geraint Palmer [11] mae yna gasgliad o diworialau Python. Mae'r tiworialau yn cychwyn gyda'r sylfaen o raglennu yn Python ag yn gorffen gyda mynd dros yr algorithm genetig, sy'n mynd law yn llaw gyda fy mhrosiect. Mae'r gan y wefan codeclub amrywiaeth eang o adnoddau ar gyfer codio. Mae yna gyrsiau ar HTML, CSS, Python a Scratch. Yn ogystal mae yna brosiectau pellach sy'n gweithredu Raspberry Pi.

Gwelwn gydag adnodd technocamps [4], fod yna amrywiaeth eang o adnoddau yn fan hyn fyd. Mae'r wefan yn wedi'i thargedu i oedran hyn na'r wefan codeclub. Mae gan technocamps cyrsiau cychwynnol fel y canlynol:

1. CS 101
2. Deallusrwydd Artiffisial
3. Greenfoot (Java)

4. Python

5. Scratch

Ar wefan technolegau iaith [5], mae yna gyflwyniad i'r darnau fwyaf sylfaenol i dechnolegau iaith. Mae yna lawlyfr yn cynnwys gwybodaeth am ddeallusrwydd artiffisial, dysgu dwfn a phrosesu iaith naturiol. Yn rhedeg yn gyfagos i'r wefan yma yw'r ystorfeydd ar GitHub [12]. Yn yr ystorfeydd mae yna diwtorial ar sut i greu robot sgwrsio drwy "turing test lessons".

Yn y siop ap Apple, fedrem lawrlwytho'r ap botio [6]. Mae'n ap ar gyfer plant sydd â diddordeb cael i mewn i rhaglennu.

Ar yr ochr mathemategol, mae'r adnodd am ddim gan Alun Morris [15] yn trafod y sylfeini eu hangen i astudio algebra llinol yn mhrifysgol. Mae'r adnodd yma yn enghraifft wych o'r fath o adnoddau mae'r iaith Gymraeg angen fwy ohono. Mae yna brinder iawn ar adnoddau o'r ansawdd yma i'r lefel yma o addysg. Serch hynny mae yna gyfoeth o adnoddau mathemateg Cymraeg ar gyfer addysg o dan 18 oed, gwelwn hyn gyda'r nifer mawr o adnoddau ar wefan Dr Gareth Evans o Ysgol Creuddyn [3].

Gwelwn fod yna llawer o adnoddau ar gyfer y maes mathemateg a chyfrifiadureg ar gyfer addysg ysgol. Mae yna ddigon o adnoddau i alluogi cenhedlaeth newydd i astudio'r sylfaen gofynnol drwy'r ysgol i astudio unrhyw un o'r ddau yn brifysgol. Unwaith fyddem yn cyrraedd lefel addysg prifysgol, mae'r prinder yn amlwg. Gan fod testunau dysgu peirianyddol yn cynnwys mathemateg o lefel uwch, mae rhaid cael sylfaen datblygedig o destunau mathemateg i'w ddeall. Gallwn ddweud yr un peth am yr angenrheidrwydd o sylfaen datblygedig o gyfrifiadureg. Y broblem sydd gennym yw does yna ddim yr adnoddau yw gwneud gyda mathemateg lefel uwch nag rhaglennu yn R yn y Cymraeg.

1.2.2 Pam Cymraeg?

I gychwyn, rwyf eisiau creu gwefan sy'n cynnwys tiwtorialau Cymraeg am algorithmau dysgu peirianyddol oherwydd y prinder ohonyn. Mae yna gymaint o adnoddau ar gyfer pob mathau o algorithmau drwy Saesneg ond yn Gymraeg, does yna ddim byd o'r fath! Fel gwelwn yn y tabl o adnoddau cynnar, does yna ddim llawer o adnoddau Cymraeg sy'n cynnwys deunydd datblygedig ar gael i'r cyhoedd. O fy mhrofiad personol i, rwyf yn gwybod fod prifysgolion yng Nghymru gydag adnoddau drwy'r cyfrwng Cymraeg ar gael i'w myfyrwyr nhw yn unig. Teimlaf fod hyn yn atal y parhad o addysg ar ôl i fyfyrwyr gorffen eu hacademiau ohwerydd nad oed fod adnoddau am ddim ar gael.

Rheswm arall i wneud yn Gymraeg yw cefnogi prosiect y llywodraeth a'r wlad i gael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 [9]. I gymhorthi'r prosiect yma cafodd cynllun ei rhoi allan yn hybu'r defnydd a chynnyrch o adnoddau technolegol Cymraeg [10]. Yn ogystal i greu adnoddau mae'r cynllun yn targedu y datblygiad o ddeallusrwydd artiffisial drwy edrych ar brosesu iaith naturiol yn bennaf. Mae creu'r adnodd yma yn Gymraeg yn bodloni'r ddwy adran o'r cynllun, gobeithio bydd yn hybu fwy i gychwyn creu adnoddau addysg uwch yn y maes yma.

1.3 Strwythyr

Fydd y traethawd yma yn cynnwys tair pennod ar algorithm dysgu peirianyddol. Yn pob pennod fydd yna gefndir ar beth yw'r algorithm a pryd fyddem yn ei ddefnyddio, yn ogystal fydd yna gefndir ar sut mae'r algorithm yn gweithio a beth yw'r fathemateg tu ôl i'r algorithm. Yna fydd yna diwtorial o sut i'w defnyddio yn R ac yna tiwtorial arall yn Python.

Ar gyfer y wefan, fydd yna dudalen cartref lle fydd yno linc i bob tiwtorialau yn y ddau Python ag R. Fydd y wefan yn cynnwys y tiwtorialau ag y wybodaeth angenrheidiol i allu gwneud yr algorithmau yn yr iaith rhaglennu o'ch dewis.

Pennod 2

Clystyru k -cymedr

2.1 Cefndir

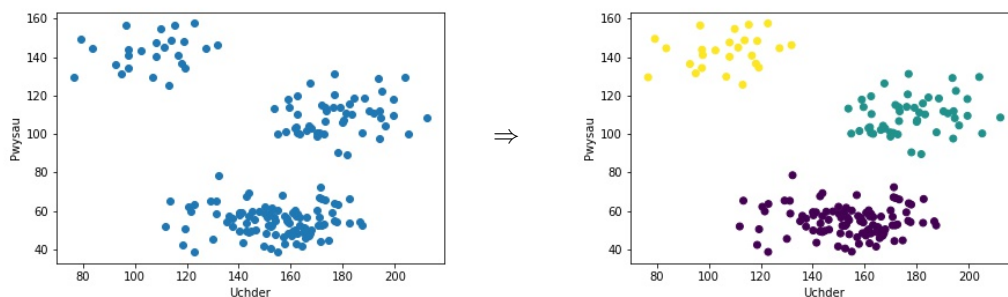
Mae clystyru k -cymedr yn ffordd o ddysgu heb oruchwyliaeth, mae'n cymryd data heb ei labelu ac yn eu sortio i mewn i k wahanol glwstwr yn yr obaith i ddarganfod rhyw strwythur doedden ddim yn gwybod yn gynharach.

I roi enghraifft gwelwch Ddarlun 2.1. Mae'r gwerthoedd ar echelin x yn cynrychioli uchder rhyw berson a'r llall yn cynrychioli pwysau'r person. Fel gwelwn yn y llun ar y chwith gallwn weld tri grŵp naturiol wedi'i ffurfio. Rydym nawr eisiau eu grwpio yn ffurf Fathemategol. Mae clystyru k -cymedr yn medru dosrannu'r tri grŵp fel gwelwn ar ochr dde'r darlun.

2.2 Sut mae Clystyru K -cymedr yn gweithio?

2.2.1 Y Dull

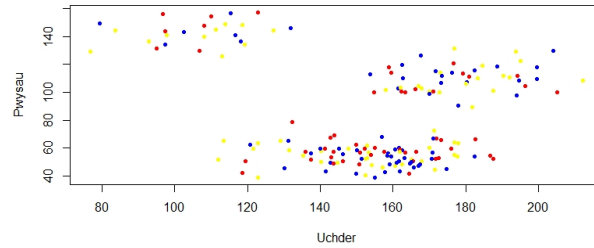
Mae clystyru k -cymedr yn syml, mae ond yn dilyn pedwar cam [17]. I wneud yn siŵr fod yn ei ffurf fwyaf cyntefig, fyddan yn defnyddio mesur pellter Ewclidaidd. Yn ogystal mae rhaid dewis k cyn cychwyn y

Darlun 2.1: Cyn ac ar ôl clystyru k -cymedr.

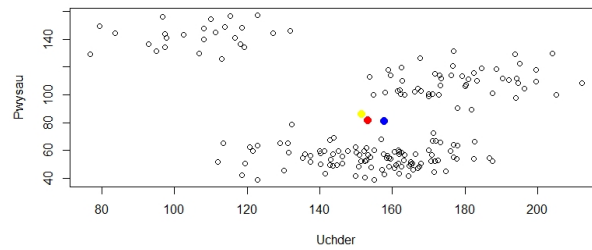
proses. Mae'n bosib optimeiddio'r dewis o k , a gwnawn drafod hyn hwyrach ymlaen. Dyma bedwar cam yr algorithm a sut maent yn edrych pan fyddwn ni'n defnyddio'r algorithm ar y data y gwelwn yn 2.1:

1. Aseinio pob elfen i un o'r k clystyrau ar hap.

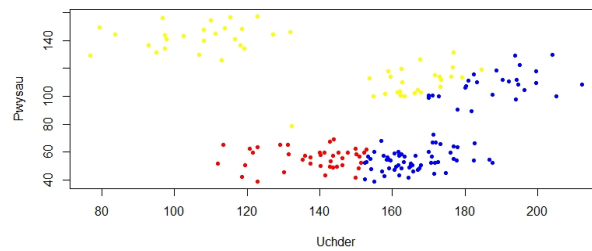

Darlun 2.2: Enghraifft o set cychwynol ar gyfer clystyru.

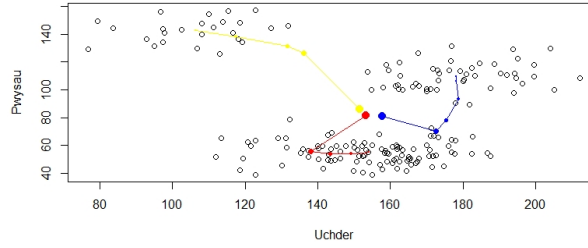
2. Cyfrifo canolbwynt (hynny yw craidd) pob clwstwr.

3. Ail-aseinio pob elfen unwaith eto i'r clwstwr gyda craidd agosaf.

4. Ailadrodd camau dau a tri tan fod y creiddiau ddim yn symud rhagor.

2.2.2 Yr Algorithm

Diffiniwn bob clwstwr rydym yn ceisio darganfod fel C_i lle bydd $i \in \{1, 2, \dots, k\}$, mae gennym hefyd n pwyntiau data x_1, x_2, \dots, x_n . Gadewch i \mathbf{c}_i bod yn bwynt sy'n graidd i clwstwr C_i . Ar gyfer y cam cyntaf angen aseinio pob \mathbf{x}_j i ryw glwstwr C_i ar hap. Yna gan ein bod yn datgelu ein bod yn delio gyda phlân Ewclidaidd, mi fyddem yn darganfod craidd pob clwstwr gan y fformiula ganlynol:

$$\mathbf{c}_i = \frac{1}{|S_i|} \sum_{\mathbf{x}_j \in S_i} \mathbf{x}_j \quad (2.1)$$

Yn y fformiula uchod, gwelwn fod fectorau yn cael eu symio. Fyddem yn gwneud hyn gan symio dros elfennau.¹

lle diffiniwn S_i fel y set o bwyntiau data sydd wedi'i aseinio i glwstwr C_i .

Nawr mae gan bob clwstwr craidd newydd, fedrwn aseinio pob pwynt data i'r craidd agosaf. Caiff hyn ei gwneud gan fynd drwy bob pwynt data a chyfrifo'r pellter Ewclidaidd² i bob canolbwynt. Yna fydd y pwynt priodol yn cael ei labelu gyda'r clwstwr sydd a'r pellter lleiaf o'i graidd i'r pwynt data. Hynny yw

$$\arg \min_{\mathbf{c}_i} \|\mathbf{c}_i, \mathbf{x}_j\|^2 \quad (2.2)$$

Unwaith mae'r proses wedi'i chychwyn, angen ailadrodd y darn o ddarganfod y creiddiau newydd ac ail labelu'r pwyntiau data tan fod y creiddiau ddim yn symyd rhagor.

2.2.3 Sut i ddarganfod y k orau?

Mae yna wahanol ffurf i ddarganfod k , edrychwn ar ddau wahanol ffordd o wneud hyn.

Dull Penelin

Mae'r dull penelin yn cymharu'r cyfanswm o swm sgwariau o fewn y clystyrau. Unwaith gennym y cyfanswm o swm sgwariau o fewn clystyrau i bob k rydym eisiau cymharu, fyddem yn creu plot o bob k yn erbyn y cyfanswm o swm sgwariau o fewn y clystyrau ar gyfer y k hynny. Fydd swm sgwariau ar gyfer clwstwr C_i

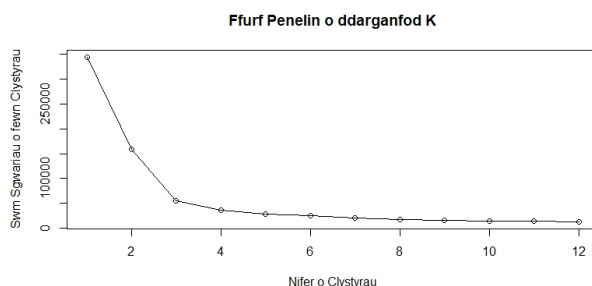
¹ $(x_1, x_2, \dots, x_n) + (y_1, y_2, \dots, y_n) = (x_1 + y_1, x_2 + y_2, \dots, x_n + y_n)$

² $\|\mathbf{p} - \mathbf{q}\| = \sqrt{(p_1 - q_1)^2 + (p_2 - q_2)^2 + \dots + (p_n - q_n)^2}$

yn cael ei darganfod gan symio y pellter rhwng y craidd \mathbf{c}_i a phob \mathbf{x}_j yn ei tro ag yno ei sgwario fel welwn yn y fformiwla:

$$SS_i = \sum_{j=1}^n (\mathbf{x}_j - \mathbf{c}_i)^2$$

Unwaith mae gennym y graff, allwn ei ddadansoddi.

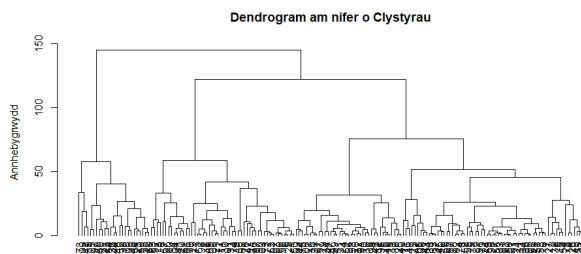

Darlun 2.3: Enghraifft o blot o k yn erbyn y cyfanswm swm o sgwariau

Yn y graff yn Darlun 2.3, gwelwn fod swm sgwariau yn fawr yn cychwyn gyda $k=1$ sydd yn gwneud synnwyr. O'r pwynt yma wedyn fydd yna newid mawr yn y swm sgwariau. Unwaith mae'r newid mawr hwn yn dod i ben fydd gennym ongl yn cael ei greu lle bydd newid k dim ond yn creu newid bach. Y pwynt yma fydd yr optimwm ar gyfer nifer k o glystyrau. Fel gwelwn yn glir yn ein henghraifft ni, mae'n glir fod $K=3$ yw dewis orau ar K .

Dendrogram

Mae dendrogram yn ffordd wahanol iawn i canfod y nifer orau k o glystyrau. Mae'n defnyddio darn o glystyru hierarchaidd i greu diagram canghennog. Mae'r echelin llorweddol yn dangos pob gwrthrych yn ein set o ddata. Mae'r echelin fertigol yn dangos mesur o annhebygrwydd. Mae Darlun 2.4 yn dangos dendrogram ar gyfer yr un data.

Darlun 2.4: Enghraifft o dendrogram

I ddadansoddi'r dendrogram mi fyddwn edrych yn bennaf ar yr echelin fertigol. Edrychwn allan am yr annhebygrwydd fwyaf rhwng cyflwyniad o gangen arall yn y goeden. Welwn ni hyn yn ein henghrafft ni ar ôl i'r drydydd clwstwr cael ei gyflwyno yn dendrogram. Mae hyn yn datganu'r un peth a'r dull penelin.

2.3 Tiwtorial yn R

Mi fyddwn yn edrych ar ddata o uchder a phwysau 175 wahanol berson. Mi allwch chi lawrlwytho y data yma o fan hyn.

Yno fydd angen lawrlwytho a gosod y pecynnau `graphics`, `stats` ag `datasets` ar eich cyfrifiadur. Ffordd hawdd i wirio hyn fydd i ddefnyddio'r côd canlynol:

```
> install.packages("graphics")
> install.packages("stats")
> install.packages("datasets")
> library(graphics)
> library(stats)
> library(datasets)
```

Mae'r darn gyntaf o'r côd uchod yn gosod/diweddaru'r pecynnau angenrheidiol. Mae'r ail ddarn yn llwytho'r pecynnau i ein sesiwn ni.

Nawr mi wnawn lwytho'r data.

```
> uchderpwysau <- read.csv("C:/Users/User/Desktop/Dysgu_Peirianyddol/heightvsweight.csv")
> View(uchderpwysau)
```

Mae'r string sydd mewnbyn y ffwythiant `read.csv` yn cyfeirio at y lleoliad ar ein cyfrifiadur lle gallwn ganfod y ffeil csv priodol. Rhaid gwneud yn siŵr eich bod yn defnyddio'r lleoliad cywir i'r lleoliad o'ch ffeil chi. Ar ôl rhedeg y côd ddylai eich data edrych yn debyg i'r canlynol:

	Uchder	Pwysau
1	163.22687	100.09760
2	183.18087	110.18107
3	172.69407	99.79701
4	165.07549	51.66760
5	147.74605	59.79469
6	161.45039	103.04177
7	162.41267	58.50832
8	146.28025	50.36660
9	154.03614	47.93155
10	152.20904	59.79795

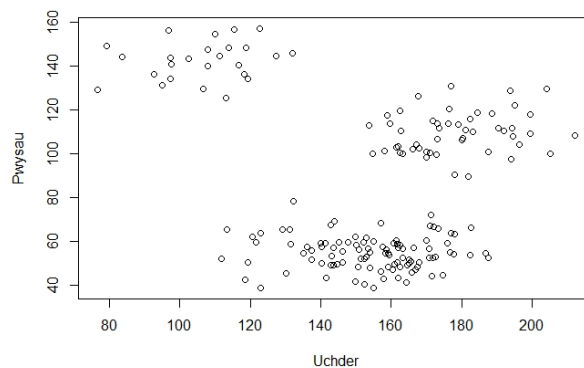
Gan fod y data hefo enwau ar gyfer y colofnau, gallwn atodi'r data i lwybr chwilio R. Bydd hyn yn gadael i ni gyfeirio at enwau colofnau'r data yn ein côd fydd yn gwneud yn lawer mwy symlach i ddeall.

```
> attach(uchderpwysau)
```

I wneud fwy o synnwyr o'r data, mi wnawn blotio'r data.

```
> plot(Uchder, Pwysau, pch = 21)
```

Sy'n rhoi:

Gwelwn fod yna 3 clwstwr clir.

Rŵan rydym yn gallu tybio fod y data yn gallu cael i rannu i dri chlwstwr gwahanol, mi wnawn ddefnyddio'r algorithm dysgu peirianyddol i'w ddehongli. Rhedwn y canlynol i redeg clystyru k -cymedr yn R. Rydym yn

defnyddio'r ymresymiad `nstart` i ddewis faint o setiau ar hap o ddata wedi'i labelu wnawn gymered. Welwn enghraifft o'r set ar hap hyn yn Darlun 1. Rydym yn neud hyn i wneud yn fwy debygol i ni ddarganfod yr uchafbwynt eang, mae hyn oherwydd mae yna gymaint o uchafbwyntiau lleol.

```
> kcymedr <- kmeans(uchderpwysau,3, nstart = 50)
```

Allwn nawr adio colofn newydd i'r data sef y clystyrau newydd mae'r algorithm wedi'i darganfod.

```
> uchderpwysau$Clwstwr3 <- kcymedr$cluster
```

Gallwn weld y newid hwn gan ddefnyddio'r un côd a ddefnyddion yn gynharach.

```
> View(uchderpwysau)
```

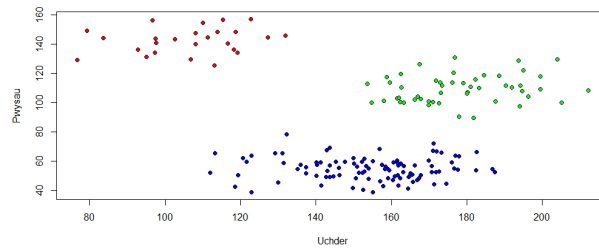
	Uchder	Pwysau	Clwstwr3
1	163.22687	100.09760	1
2	183.18087	110.18107	1
3	172.69407	99.79701	1
4	165.07549	51.66760	2
5	147.74605	59.79469	2
6	161.45039	103.04177	1
7	162.41267	58.50832	2
8	146.28025	50.36660	2
9	154.03614	47.93155	2
10	152.20904	50.79795	2

Mae'n bosib fydd yr algorithm wedi labeli'r clystyrau gwahanol gyda rhifau gwahanol i'r hyn a welwch fan hyn, ddylai'r clystyrau ei hun fod yn hafal. Mae hyn oherwydd y setiau ar hap cychwynnol mae'r algorithm yn ei gymered i gychwyn.

Rhedwn y côd canlynol liwio'r clystyrau newydd ar graff.

```
> plot(Uchder, Pwysau, pch = 21, bg=c("red","green","blue")[unclass(kcymedr$cluster)])
```

Sy'n rhoi:

I gymharu, nawr mi nawn rhedeg yr algorithm ar gyfer 6 clwstwr i weld y clystyrau pan fydd $k = 6$.

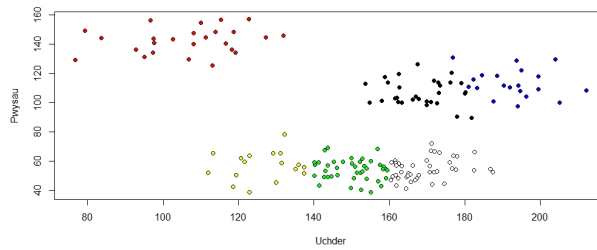
```
> kcymedr <- kmeans(uchderpwysau,6, nstart = 50)
> uchderpwysau$Clwstwr6 <- kcymedr$cluster
> View(uchderpwysau)
```

	Uchder	Pwysau	Clwstwr3	Clwstwr6
1	163.22687	100.09760	1	1
2	183.18087	110.18107	1	6
3	172.69407	99.79701	1	1
4	165.07549	51.66760	2	4
5	147.74605	59.79469	2	2
6	161.45039	103.04177	1	1
7	162.41267	58.50832	2	4
8	146.28025	50.36660	2	2
9	154.03614	47.93155	2	2
10	152.20904	59.79795	2	2

Gwelwn fod y labeli newydd wedi cael ei ychwanegu i'n tabl. Yna gan blotio graff arall, fedrem weld y 6 clwstwr yn gliriach.

```
> lliwiau <- c("red","green","blue", "yellow", "black", "white")
> plot(Uchder, Pwysau, pch = 21, bg=lliwiau[unclass(kcymedr$cluster)])
```

Sy'n rhoi:

2.4 Tiwtorial yn python

Yn y tiwtorial hwn mi wnawn edrych ar yr un data a welom yn y tiwtorial diwethaf. I gychwyn bydd rhaid llwytho'r pecynnau `pandas`, `matplotlib.pyplot` ag `sklearn.cluster` drwy redeg y côd canlynol:

```
>>> import pandas as pd
>>> import matplotlib.pyplot as plt
>>> import sklearn.cluster
```

Y rŵan mi wnawn lwytho'r data i mewn i'n gwaith gan redeg y côd:

```
>>> data = pd.read_csv('heightsweight.csv')
```

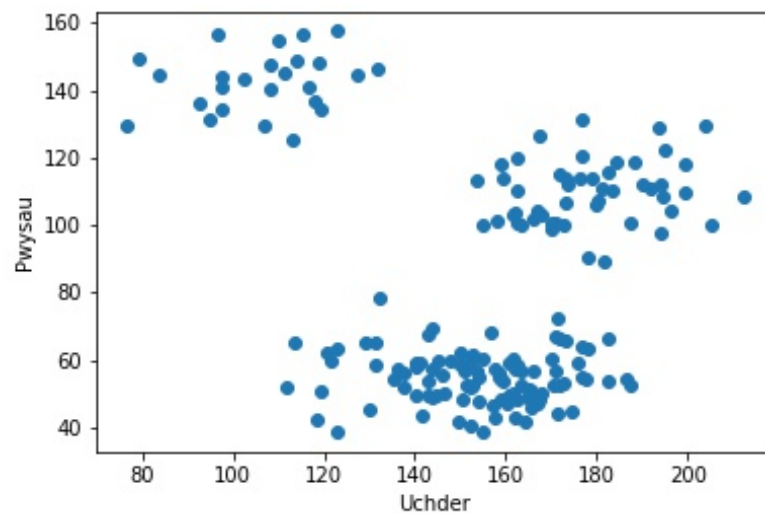
Mae'r string sydd mewnbyn y ffwythiant `pd.read_csv` yn cyfeirio at y lleoliad ar ein cyfrifiadur lle gallwn ganfod y ffeil csv priodol. Rhaid gwneud yn siŵr eich bod yn defnyddio'r lleoliad cywir i'r lleoliad o'ch ffeil chi. Unwaith fydd wedi cael ei llwytho, allwn ni gweld yn fras y data gennym ni.

```
data.head()
```

	Uchder	Pwysau
0	163.226866	100.097603
1	183.180871	110.181072
2	172.694074	99.797013
3	165.075492	51.667604
4	147.746048	59.794691

I weld y data mewn ffordd fwy gweledol, wnawn blotio graff gwasgariad o'r data.

```
>>> plt.scatter(data['Uchder'], data['Pwysau']);
>>> plt.xlabel('Uchder')
>>> plt.ylabel('Pwysau')
>>> plt.show()
```


Darlun 2.5: Enghraifft o ddata da i cael ei clystyru.

Fel gwelwn, mae'r data yn edrych fel ei fod mewn tri chlwstwr. Felly wnawn ddefnyddio'r ffurf algorithm dysgu peiranyddol i'w labelu.

```
>>> kmeans = sklearn.cluster.KMeans(n_clusters=3).fit(data)
>>> data['Cluster (k=3)'] = kmeans.predict(data)
```

Gallwn weld y newid hwn gan ddefnyddio'r un côd a ddefnyddion yn gynharach.

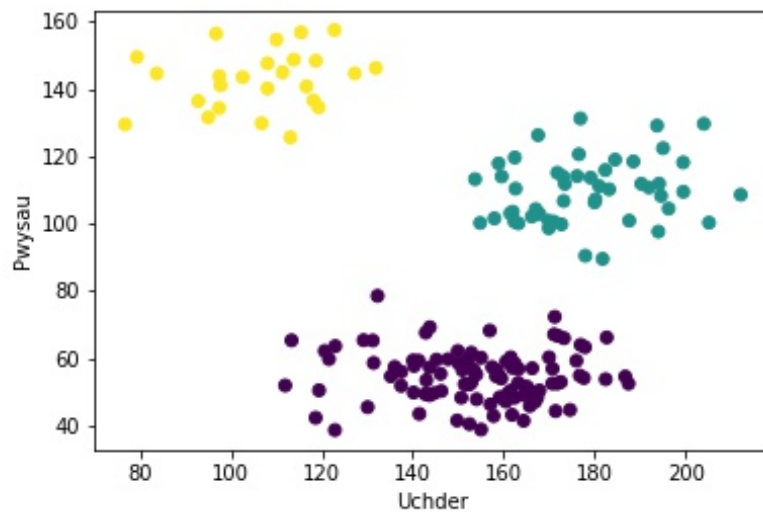
```
>>> data.head()
```

	Uchder	Pwysau	Cluster (k=3)
0	163.226866	100.097603	1
1	183.180871	110.181072	1
2	172.694074	99.797013	1
3	165.075492	51.667604	0
4	147.746048	59.794691	0

Fel y gwelwyd, mae'r data wedi'i rhoi i mewn i dri chlwstwr ac wedi'i labelu gyda rhif y clwstwr. Gan fod pob pwynt yn y data nawr gyda label, allwn ni creu'r plot eto ond gyda bob clwstwr yn lliw gwahanol.

```
>>> plt.scatter(data['Uchder'], data['Pwysau'], c=data['Cluster (k=3)']);  
>>> plt.xlabel('Uchder')  
>>> plt.ylabel('Pwysau')  
>>> plt.show()
```

Sy'n rhoi:

Darlun 2.6: Sut ddylsa eich graff edrych gyda 3 clystwr.

Fel y gwelwn, gweithiodd yr algorithm yn wych. Wnawn nawr trio clystyru k -cymedr gyda k yn hafal i 6.

```
>>> kmeans = sklearn.cluster.KMeans(n_clusters=6).fit(data)  
>>> data['Cluster (k=6)'] = kmeans.predict(data)
```

Sy'n rhoi:

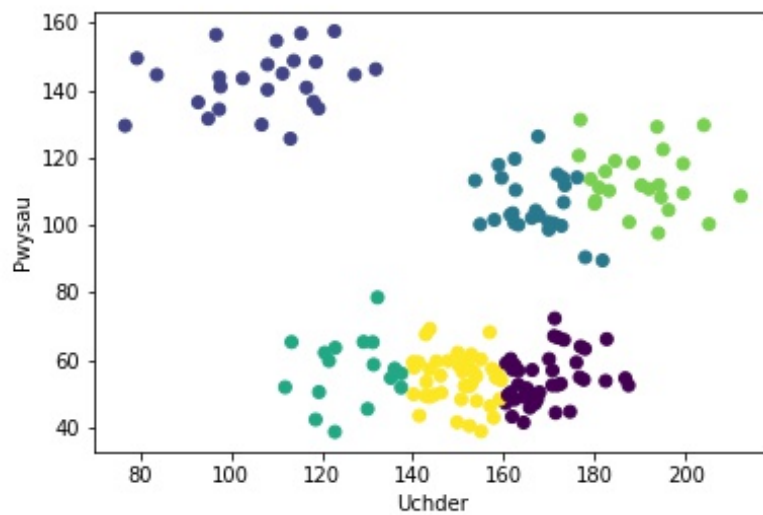
```
>>> data.head()
```

	Uchder	Pwysau	Cluster (k=3)	Cluster (k=6)
0	163.226866	100.097603	1	4
1	183.180871	110.181072	1	2
2	172.694074	99.797013	1	4
3	165.075492	51.667604	0	0
4	147.746048	59.794691	0	3

Gallwn hefyd gweld canlyniad rhoi'r data i mewn i 6 clwstwr gwahanol:

```
>>> plt.scatter(data['Uchder'], data['Pwysau'], c=data['Cluster (k=6)']);
>>> plt.xlabel('Uchder')
>>> plt.ylabel('Pwysau')
>>> plt.show()
```

Sy'n rhoi:

Darlun 2.7: Sut ddylsa eich graff edrych gyda 6 clystwr.

Dyma sut dylaf eich data edrych fel ar ôl a phrosesu drwy glystyru 6-cymedr.

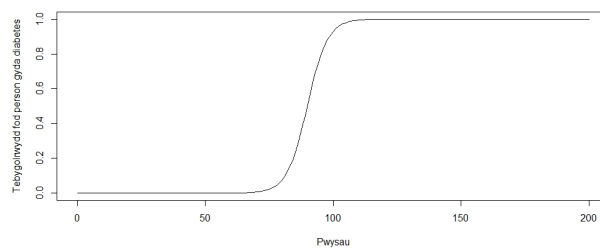
Pennod 3

Atchweliad Logistaidd

3.1 Cefndir

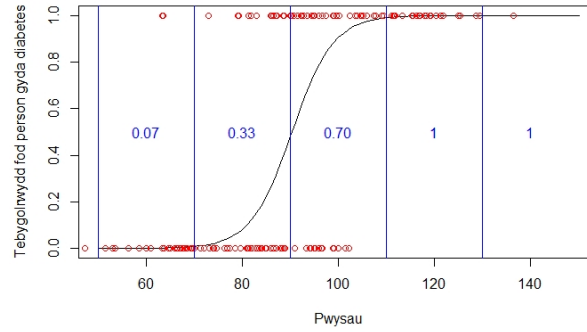
Defnyddiwn atchweliad logistaidd i fodelu'r tebygolrwydd o ddosbarthu gwrthrych i mewn i setiau deuaidd. Mae'n ddull o ddysgu dan oruchwyliaeth sy'n cael ei ddefnyddio yn aml yn academiâu a diwydiannau. Gall y atchweliad cael ei ddefnyddio i weld os mae rhywun yn curo/colli, sâl/iachus neu basio/methu mewn rhyw sefyllfa benodol. Gall y syniad yma cael ei ymestyn, gall wahanol atchweliadau logistaidd cael ei rhoi yn baralel i geisio rhoi'r tebygolrwydd o liw llygaid rhyw berson er enghraifft. Mewn termau mwy cyffredinol, gall ymestyn atchweliadau logistaidd i weithio ar setiau o labeli di-deuaidd. O hyn ymlaen fyddem yn edrych ar un atchweliad ar un waith, felly fydd y setiau o labeli yn ddeuaidd.

Mae'n hawdd delweddu sut fydd atchweliad logistaidd gydag un newidyn annibynnol. Gwelwn fod y model yn edrych fel y graff yn ddarlun 3.1 pan hyn yw'r sefyllfa.

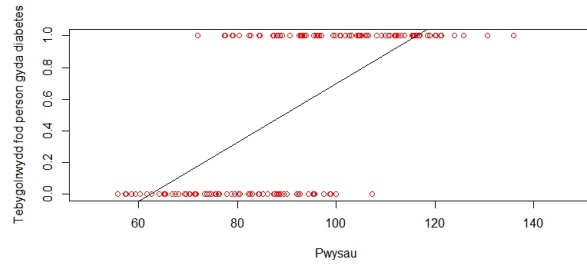
Darlun 3.1: Enghraifft o atchweliad logistaidd.

Gwelwn yn y graff nesaf fod y plot yn dangos ein data mewn ffordd rhesymol os wnawn gymharu i y cyfrannau o'r pwyntiau yn pob un o'r adrannau. Gwelwn y cyfrannau o phob adran yn glas yn ffigwr 3.1.

Darlun 3.2: Enghraiff o atchweliad logistaidd gyda labelau.

Os wnawn cymharu y model logistaidd i model llinol, er fod yn bosib cael model gwell yn llinol, mae'n bwysig gwybod pa parth mae'r model angen cael cynhaliad ynddo. Gwelwn yn y plot yn ffigwr 3.1 fod dydi y model ddim yn cynnal cynhaliad ar gyfer mewnbwn llai na 60 a fwy na 120 gan fod y tebygolrwydd yn annifffiniedig (Hynny yw, dydi ddim yn bosib cael $P(\mathbf{x}) < 0$ a $P(\mathbf{x}) > 1$).

Darlun 3.3: Enghraiff o atchweliad llinol i ein data.

3.2 Sut mae atchweliad logistaidd yn gweithio?

Wnawn ddiffinio'r fector sy'n cynnwys gwybodaeth am berson j ($j \in 1, \dots, n$) gyda \mathbf{x}_j sydd hefo dimensiwn o m (hynny yw bod yna m priodweddau). Yn ogystal, wnawn ddiffinio y_j fel label deuaidd i berson j , yr hyn rydyn ni eisiau rhagfynegi. Yna gydag ein data fydd rhaid i ni wahanu'r data i mewn i ddata ymarfer ac ddata profi. Fydd hyn yn cael ei wneud ar hap. Felly fydd gennym:

Data ymarfer: \mathbf{x}_j a y_j ar gyfer $j \in \{1, \dots, k\}$ lle mae $k < n$

Data profi: \mathbf{x}_j a y_j ar gyfer $j \in \{k+1, \dots, n\}$

Nawr wnawn edrych ar y ffwythiant logistaidd, lle mae $z \in (-\infty, \infty)$:

$$f(z) = \frac{1}{1 + e^{-z}}$$

Mae'r model logistaidd yn cymryd y ffurf logit, mae hyn yn cael ei ddangos yn hafaliad 3.1.

$$z = \alpha + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_m X_m \quad (3.1)$$

Felly mae hafaliad 3.2 yn dangos y model cyfan.

$$P(\mathbf{x}) = P(y = 1 | x_1 \dots x_k) = \frac{1}{1 + e^{-(\alpha + \sum_{i=1}^m \beta_i x_i)}} \quad (3.2)$$

3.2.1 Yr Algorithm

[14] Fydd α a β y paramedrau fyddem yn trio amcangyfrif o wybod \mathbf{x} ac y y data ymarfer. I amcangyfrif hyn wnawn ddefnyddio'r dull amcangyfrif tebygoliaeth fwyaf. Cymerwn $\hat{\mathbf{z}}$ i fod y fector o baramedrau fyddem yn amcangyfrif. Yna mae gennym y amcangyfrif tebygoliaeth ganlynol a fyddem yn trio cael y gwerth agosaf i 1:

$$L(\hat{\mathbf{z}}) = \prod_{s \in y_i=1} p(x_i) \prod_{s \in y_i=0} (1 - p(x_i))$$

Sydd yn gallu cael ei symleiddio i:

$$L(\hat{\mathbf{z}}) = \prod_{i=1}^k p(x_i)^{y_i} (1 - p(x_i))^{1-y_i}$$

Nawr fyddem yn cymryd y log o'r amcangyfrif tebygoliaeth.

$$\log L(\hat{\mathbf{z}}) = \sum_{i=1}^n y_i \log(p(x_i)) + (1 - y_i) \log(1 - p(x_i))$$

Sydd yn symleiddio i:

$$\log L(\hat{\mathbf{z}}) = \sum_{i=1}^n y_i \log \left(\frac{1}{1 + e^{-\hat{\mathbf{z}}\mathbf{x}}} \right) + (1 - y_i) \log \left(\frac{e^{-\hat{\mathbf{z}}\mathbf{x}}}{1 + e^{-\hat{\mathbf{z}}\mathbf{x}}} \right)$$

ac felly:

$$\log L(\hat{\mathbf{z}}) = \sum_{i=1}^n y_i \hat{\mathbf{z}} x_i - \log(1 + e^{\hat{\mathbf{z}} x_i})$$

Yna mae gennym y log o'r amcangyfrif tebygoliaeth. Rydym eisiau darganfod y gwerth o z lle mae'r log o'r amcangyfrif tebygoliaeth ar ei fwyaf.

$$\hat{\mathbf{z}} = \arg \max_{\mathbf{z}} \log L(\mathbf{z})$$

Does yna ddim ffordd bendant o ddatrys yr hafaliad uchod, fydd angen defnyddio algorithmau fel swm lleiaf sgwariau wedi eu hail bwysu drwy iteriadau neu ddisgyniad fwyaf fel gwelwn yn y algorithmau yn R ac Python yn y drefn honno.

(ANGEN ADIO DARN AM Y DAU ALGORITHM AC YCHWANEGU REFERENCE AR EI CYFER)

Unwaith mae gennym amcangyfrif o'r paramedrau, mae angen darganfod pa mor dda yw ein model logistaidd. I wneud hwn byddwn yn rhoi ein data profi x_j i mewn i'r model, a cynharu'r allbwn gyda y_j . Fel allbwn cawn tebygolrwydd, rhif rhwng 0 ac 1, yna wnawn talgrynnu'r allbwn i cael label. Wedyn mae gennym ein rhagfynegiad am label pob person, yna gallwn ddarganfod cyfradd llwyddiant ein model gan:

$$1 - \sum_{j=k+1}^n \frac{(P(\mathbf{x}_j) - y_j)^2}{n - k}$$

3.3 Tiwtorial yn R

Yn yr enghraifft hon, fyddwn yn edrych ar ddata ar 1000 o bobol, fydd y data yn cynnwys gwybodaeth ar uchder, pwysau, maint gwasg, oed, rhyw ag oes gan y person diabetes. Mae'n bosib lawrlwytho'r data oddi yma: (INSERT LINK).

Ar gyfer gwneud atchweliad logistaidd, mae angen y pecyn `stats` a wnawn ei lawrlwytho a'i gosod gan redeg y canlynol:

```
> install.packages("stats")
> library(stats)
```

Yna fydd rhaid lwytho'r data i mewn a'i arbed fel newidyn. Fydd rhaid neud yn siŵr fod y ffwythiant `read.csv` yn cael ei chyfeirio tuag at y lleoliad cywir o le mae eich data chi wedi'i gadw.

```
> data <- read.csv("C:/Users/User/Desktop/Dysgu_Peirianyddol/data_logistic.csv")
```

Unwaith ei fod ar ein consol, mae'n bosib gweld y data:

```
> View(data)
```

	Uchder	Pwysau	MaintGwasg	Oed	Rhyw	Diabetes
1	170.7197	87.70995	40.21594	57	Gwryw	0
2	159.2646	91.67977	39.95974	62	Gwryw	1
3	154.9078	98.35737	34.58633	29	Gwryw	0
4	168.5475	93.48007	41.47911	54	Benyw	1
5	175.8423	79.65120	34.53736	23	Benyw	0
6	169.7488	91.99920	39.35820	44	Benyw	1
7	143.8323	102.34901	42.13036	59	Benyw	1
8	157.2371	88.39940	41.19644	24	Benyw	1
9	197.6471	102.07920	36.38416	60	Gwryw	0
10	156.2165	91.67034	37.50940	27	Gwryw	0

Nawr wnawn rannu'r data fel bod 70% o'r data yw'r data ymarfer ac 30% o'r data yw'r data profi. Fyddwn yn rhannu'r data ar hap.

```
> rhifau <- c(1:1000)
> rhifauymarfer <- sample(x = rhifau, size = 700, replace = FALSE)
> rhifauprofi <- setdiff(rhifau, rhifauymarfer)
```

Mae'r côd uchod yn rhannu'r setiau gan ddefnyddio eu indecs (rhif y rhes) yn y data ac yno mae'r côd isod yn rhannu'r fectorau i mewn i setiau arwahan.

```
> ymarfer <- data[rhifauymarfer,]
> profi <- data[rhifauprofi,]
```

Nawr rydym yn barod i greu'r model logistaidd. I greu'r model fyddem yn rhedeg y côd gan ddefnyddio y ffwythiant `glm`, sydd yn fyr am "Generalized Linear Models", sydd yn golygu gall y ffwythiant cael ei ddefnyddio am lawer fwy o atchweliadau na logistaidd yn unig. Oherwydd hyn mae angen gosod yr opsiwn `family` i `binomial`. I ddilyn strwythur o'r algorithm, byddwn yn creu'r model o'r data ymarfer yn unig.

```
> atchweliad <- glm(Diabetes ~ Uchder + Pwysau + Oed + Rhyw + MaintGwasg,
+                   family = binomial,
+                   data = ymarfer)
```

Unwaith mae'r model wedi'i greu, gallwn weld eu paramedrau sydd wedi cael ei amcangyfrif:

```
> atchweliad$coefficients
(Intercept)      Uchder      Pwysau      Oed
22.858432583 -0.254347133  0.215272873  0.057360113
      RhywGwryw  MaintGwasg
-8.074052403 -0.003206262
```

Felly mae'r model sydd gennym, i dri lle degl, yn edrych fel:

$$P(\mathbf{x}) = \frac{1}{1 + e^{-22.858 + 0.254x_{\text{Uchder}} - 0.215x_{\text{Pwysau}} - 0.057x_{\text{Oed}} + 8.074x_{\text{Rhyw}} + 0.003x_{\text{MaintGwasg}}}}$$

Gan fod ein model wedi'i chwblhau, gallwn weld sut mae'n perfformio yn penderfynu os oes gan bobl y set profi diabetes ta ddim. Geith hyn ei wneud yn defnyddio'r ffwythiant `predict` a dewis yr opsiwn `type` fel "response" i gael allbwn o debygolrwydd. Heb wneud hyn, fydd yr allbwn yn defnyddio'r ffurf logit fel gwelwn yn hafaliad 3.1

```
> canlyniad <- predict(object = atchweliad, newdata = profi, type = "response")
> canlyniad <- round(canlyniad, digits = 0)
> canlyniad <- unname(canlyniad)
```

Fyddem yn ogystal yn talgrynnu'r tebygolrwydd o bob person i cael dewis ar os gennym ddiabetes ta ddim. Wedyn fyddem yn tynnu i ffwrdd y rhifau o'r rhesi ar y fector o labeli. Nawr gennym y rhagfynegiad a'r canlyniadau gwreiddiol, gallwn gyfrifo'r canran o'r ddau set sy'n debyg. Gallwn gyfrifo yn y ffurf ganlynol gan fod ein setiau yn ddeuaidd:

```
> 1-(sum((test[,6]-unname(canlyniad))*2)/length(test[,6]))
0.8833333
```

Fel y gwelwn, mae ein model gydag effeithiolrwydd o 88% ar gyfer y data sydd gennym. Gallwn ni defnyddio y model rydym wedi creu i benderfynu ar os gan berson newydd ar hap diabetes neu ddim. Gwelwn hyn gan gyflwyno dyn gydag uchder o 160, pwysau 92, maint gwasg o 34 ag ugain oed yn y côd isod:

```
> unname(round(predict(object = atchweliad,
+                      newdata = data.frame(Uchder = 160,
+                      Pwysau = 92,
+                      MaintGwasg = 34,
+                      Oed = 20,
+                      Rhyw = "Gwryw"),
+                      type = "response"),
+          digits = 0))
0
```

Am y person yma gwelwn fod y model wedi rhagfynegu nad oes ganddo diabetes. Os wnawn ystyried person gyda'r un nodweddion ond yn fenyw:

```
> unname(round(predict(object = atchweliad,
+                      newdata = data.frame(Uchder = 160,
```

```

+                                     Pwysau = 92,
+                                     MaintGwasg = 34,
+                                     Oed = 20,
+                                     Rhyw = "Benyw"),
+                                     type = "response"),
+                                     digits = 0))
+
1

```

Gwelwn fod y model yn rhagfynegi ei fod hi gyda diabetes.

3.4 Tiwtorial yn Python

Ar gyfer cynhyrchu atchweliad logistaidd yn python mae rhaid i ni ddefnyddio'r pecynnau `sklearn`, a `pandas` i trin y dada. Wnawn llwytho'r pecynnau gan redeg y côd yma:

```

>>> from sklearn.linear_model import LogisticRegression
>>> import pandas as pd

```

Nawr mae angen llwytho'r data, wnawn ddefnyddio'r un data wnaethom ddefnyddio i'r tiwtorial yn R. Cewch ei lawrlwytho o Mae'n cynnwys 1000 o cofnodion data ar fesuriadau pobl yn cynnwys uchder, pwysau, maintgwasg, oed, rhyw ag label yn dangos os gan y person diabetes neu ddim.

```

>>> data = pd.read_csv('data_logistic.csv')

```

Gallwn gweld yr data gan rhedeg:

```

>>> data.head()

```

	Uchder	Pwysau	MaintGwasg	Oed	Rhyw	Diabetes
0	170.719652	87.709946	40.215944	57	Gwryw	0
1	159.264575	91.679774	39.959742	62	Gwryw	1
2	154.907775	98.357373	34.586330	29	Gwryw	0
3	168.547460	93.480071	41.479106	54	Benyw	1
4	175.842260	79.651198	34.537361	23	Benyw	0

Gan fod ein data gyda rhyw wedi cael ei diffinio gyda'r geiriau "Gwryw" a "Benyw", mae python yn cael trafferth yn delio gyda nhw. Felly nawn trawsnewid nhw i newidyn deuaid (set o 1 a 0).

```
>>> data['Rhyw'] = data['Rhyw'].apply(lambda x: int(x == 'Gwryw'))
```

Nawr fydd rhaid i ni rannu'r data i ddata ymarfer ag data profi.

```
>>> ymarfer = data.sample(frac = 0.7)
>>> profi = data.drop(ymarfer.index)
```

Mae'r wybodaeth rydym angen i greu model logistaidd angen fod yn fatrics yn python, felly:

```
>>> X = ymarfer[['Uchder', 'Pwysau', 'MaintGwasg', 'Oed', 'Rhyw']].as_matrix()
>>> y = ymarfer['Diabetes'].as_matrix()
>>> X_profi = profi[['Uchder', 'Pwysau', 'MaintGwasg', 'Oed', 'Rhyw']].as_matrix()
>>> y_profi = profi['Diabetes'].as_matrix()
```

I redeg yr atchweliad logistaidd wnawn ddefnyddio'r ffwythiant yn `sklearn`. Wnawn wneud gan redeg y côd canlynol:

```
>>> clf = LogisticRegression(random_state=0).fit(X, y)
```

Gallwn edrych ar y rhyngdoriad gan

```
>>> clf.intercept_
array([ 1.70933553])
```

ac yna y paramedrau eraill:

```
>>> clf.coef_
array([[ -0.12384414,  0.14710498,  0.12995053,  0.04682347, -4.80795833]])
```

Felly dyma yw ein model i dri lle degol:

$$P(\mathbf{x}) = \frac{1}{1 + e^{-1.709 + 0.124x_{\text{Uchder}} + 0.147x_{\text{Pwysau}} - 0.047x_{\text{Oed}} + 4.808x_{\text{Rhyw}} - 0.130x_{\text{MaintGwasg}}}}$$

Nawr gallwn ni cyfrifo'r gyfradd llwyddiant o ein model ar y data profi. Gallwn ei chyfrifo yn y ffordd ganlynol oherwydd ein bod yn delio gyda data deuaidd.

```
>>> 1-(sum((clf.predict(X_profi)-y_profi)**2)/len(y_profi))
0.9166666666666663
```

Felly mae ein model logistaidd yn python yn rhoi cyfradd llwyddiant o tua 92%. Gallwn nawr ei ddefnyddio ar gyfer rhyw berson tu allan i ein data. Os oes gennym wryw gyda thaldra o 171, pwysau o 130 a maint gwasg ag oed o 40; gallwn ragfynegi os oes gan y person diabetes ta ddim.

```
>>> clf.predict([[171, 130, 40, 40, 1]])  
array([1], dtype=int64)
```

Gwelwn fod y model logistaidd yn rhagfynegu bod gan y person hwn diabetes. Nawr nawn drïo gyda person tebyg ond gyda phwysau o 90 yn lle.

```
>>> clf.predict([[171, 90, 40, 40, 1]])  
array([0], dtype=int64)
```

Gwelwn nad oes gan y person yma diabetes.

Pennod 4

Termau

Llyfryddiaeth

- [1] 2018 kaggle ml and ds survey. <https://www.kaggle.com/sudhirn17/data-science-survey-2018>. Accessed: 2020-03-24.
- [2] Adnoddau code club. <https://projects.raspberrypi.org/cy-GB/codeclub>. Accessed: 2020-03-14.
- [3] Adnoddau mathemateg ar gyfer ysgolion. <https://www.mathemateg.com/>. Accessed: 2020-03-14.
- [4] Adnoddau technocamps. <https://www.technocamps.com/cy/resources>. Accessed: 2020-03-14.
- [5] Adnoddau technolegau iaith. <http://techiaith.cymru/yr-adnoddau/llawlyfr-technolegau-iaith/>. Accessed: 2020-03-14.
- [6] App botio. <https://apps.apple.com/us/app/botio/id1296278646?ls=1>. Accessed: 2020-03-14.
- [7] Cyfrifiadureg ar gyfer mathemateg. <https://vknight.org/cfm/cy/>. Accessed: 2020-03-14.
- [8] Sgiliau ymchwil cyfrifiadurol. <https://sgiliauymchwilcyfrifiadurol.github.io/>. Accessed: 2020-03-14.
- [9] Targed o miliwn o siaradwyr cymraeg erbyn 2050. <https://gov.wales/sites/default/files/publications/2018-12/cymraeg-2050-welsh-language-strategy.pdf>. Accessed: 2020-03-24.
- [10] Technological action plan. <https://gov.wales/sites/default/files/publications/2018-12/welsh-language-technology-and-digital-media-action-plan.pdf>. Accessed: 2020-03-24.
- [11] Videos ar sut i rhaglennu yn python. https://www.youtube.com/playlist?list=PLSkPgScy-DkFdCzwJW9X_B9IfTouojem7. Accessed: 2020-03-14.
- [12] Ystorfeydd technolegau iaith. <https://github.com/porthtechnolegauiaith>. Accessed: 2020-03-14.
- [13] Ethem Alpaydin. *Introduction to Machine Learning*. MIT Press, 2014.
- [14] K.Dietz; M.Gail; K.Krickeberg; B.Singer. *Logistic regression: a self-learning text*. New York : Springer, 1994.
- [15] Alun Morris. Algebra llinol. <https://llyfrgell.porth.ac.uk/View.aspx?id=1716~4p~QbzBunJu>. Accessed: 2020-03-14.
- [16] Alexander Zien Olivier Chapelle, Bernhard Schölkopf. *Introduction to Semi-Supervised Learning*. MIT Press, 2006.

- [17] David M. J. Tax; Ferdinand van der Heijden; Robert Duin; Dick de Ridder. Classification, parameter estimation and state estimation: An engineering approach using matlab. 2012.